

ΑΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ ΤΤ

Διοίκησης και Οικονομίας

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

THEME: TOURISM

«Οι μορφές απασχόλησης στον τουριστικό τομέα.»

« THE FORMS OF EMPLOYMENT IN THE TOURISM INDUSTRY. »

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΚΑΒΒΑΔΙΑ ΕΛΕΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: Σ. ΠΑΤΣΙΚΑΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016, ΑΙΓΑΛΕΩ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της διάλεξης αυτής είναι η μελέτη του φαινομένου του τουρισμού, έτσι όπως αυτός έχει διαμορφωθεί τον τελευταίο αιώνα διεθνώς, και η ανάλυση της πολυπλοκότητας του φαινομένου αυτού. Συγχρόνως έχει ως στόχο να αναδείξει τη σταδιακή ανάπτυξη του τουρισμού από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας μελετώντας την ιστορική του ανέλιξη. Επίσης σημαντική είναι και η συμβολή του τουρισμού στον ανθρώπινο βίο είτε έχει θετικές, είτε αρνητικές επιπτώσεις. Επιπροσθέτως στην παρούσα εργασία θα αναζητηθούν οι μορφές τουρισμού, καθώς επίσης, και η ανάλυση μιας ολοκληρωμένης αγροτουριστικής ανάπτυξης μιας περιοχής της Ελλάδας.

SUMMARY

The reason behind this lecture is to study the tourism phenomenon, as its been formed this last century internationally, and to analyze the complexity of this phenomenon. In a parallel manner, one of its goals is to show the gradual growth of tourism from the past up until now, by studying its historical evolution. Another important aspect to mention, is that tourism has affected the human lives with both positive as well as negative consequences. Lastly, in this project, the different forms of tourism will be evaluated , in addition to the breakdown of the form of agrotourism growth in a specific area in Greece.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο : ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	8
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ/ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	8
1.2 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΟΡΙΣΜΟΣ/ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ).....	11
1.3 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο : Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	16
2.1 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	16
Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΩΣ ‘ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ’ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	16
Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΩΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	16
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2014 - ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ.....	18
ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	18
ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ.....	19
ΕΣΟΔΑ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΘΑΛΛΑΣΙΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ.....	20
2.2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	20
2.3 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΑΕΠ.....	21
ΟΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο : Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ.....	24
3.1 ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	24
3.2 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	25
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	25
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΣ – ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	26

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	27
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ – ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ – ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	27
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	28
ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	29
ΘΑΛΛΑΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	30
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	31
ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	32
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	33
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ.....	34
3.3 ΕΝΑΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο : ΠΟΛΥΛΙΜΝΙΟ : ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.....	37
4.1 ΛΙΜΝΕΣ ΙΤΑΛΟΥ, ΚΑΔΟΥΛΑ & ΚΑΔΗ.....	37
4.2 ΤΟ ΠΕΤΑΛΙΔΙ.....	38
4.3 Η ΙΣΤΟΡΙΑ.....	39
4.4 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.....	39
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	42
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	44
-ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	44
-ΠΗΓΕΣ – ΑΡΘΡΑ.....	44
ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ.....	45

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός είναι ένα κοινωνικό αλλά και οικονομικό φαινόμενο το οποίο απαιτεί τη συμβολή και τη συνεργασία πολλών διαφορετικών κλάδων, όπως οικονομικών, πολιτιστικών, κοινωνικών. Γενικά ο τουρισμός αποτελεί ένα συνδυασμό δραστηριοτήτων και υπηρεσιών όπως χώροι διαμονής, μεταφορικά μέσα, χώροι ψυχαγωγίας, εμπορικά καταστήματα, αξιοθέατα, ιστορικά μνημεία κ.α. που ενώ προσφέρουν μία ταξιδιωτική εμπειρία ταυτόχρονα συμβάλλουν στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου του μετακινούμενου πληθυσμού.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (Π.Ο.Τ.) ο τουρισμός είναι μία σειρά δραστηριοτήτων των ατόμων που ταξιδεύουν και διαμένουν σε μέρη διαφορετικά από το σύνηθες περιβάλλον τους, για λόγους αναψυχής, αποφυγής των προβλημάτων της καθημερινότητάς τους, για άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων κ.α. για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός έτους και διακρίνεται σε:

- **Εγχώριο** – που αφορά τους κατοίκους μιας δεδομένης χώρας, που ταξιδεύουν μόνο εντός αυτής.
- **Εξερχόμενο** – που αφορά στους κατοίκους μιας χώρας, που ταξιδεύουν σε άλλη χώρα.
- **Εισερχόμενο** – που αφορά τους αλλοδαπούς, που ταξιδεύουν σε μια δεδομένη.

Διεθνής τουρισμός, είναι ο εξερχόμενος και ο εισερχόμενος τουρισμός μαζί.

Υπάρχουν ακόμα ο **εσωτερικός τουρισμός** – που καλύπτει τον εγχώριο και τον εισερχόμενο τουρισμό, καθώς και ο **εθνικός τουρισμός** που καλύπτει τον εγχώριο και τον εξερχόμενο τουρισμό.

Η πιο θετική συμβολή της τουριστικής ανάπτυξης βρίσκεται στον τομέα της απασχόλησης καθώς πέραν των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται στον ίδιο τον τομέα, έχει αποδειχθεί ευεργετούνται και άλλοι τομείς όπως οι κατασκευές, οι μεταφορές, η γεωργία και το εμπόριο.

Η απασχόληση που δημιουργεί ο τουριστικός τομέας μπορεί να διακριθεί σε τρεις μεγάλες κατηγορίες στην άμεση απασχόληση που αφορά τα άτομα που εργάζονται κυρίως στα τουριστικά καταλύματα, τα μεταφορικά μέσα, τα εστιατόρια και κέντρα αναψυχής, τη διοίκηση του τουρισμού, κοκ στην έμμεση απασχόληση που αφορά τις επιχειρήσεις που προμηθεύουν τον τουριστικό τομέα με τα αγαθά και τις υπηρεσίες που έχει ανάγκη και στην απορρέουσα απασχόληση που απορρέει από τις δαπάνες των διεθνών τουριστών, οι οποίες δημιουργούν πρόσθετα εισοδήματα στον τοπικό πληθυσμό που εμπλέκεται άμεσα στην τουριστική δραστηριότητα.

Η παρούσα εργασία λοιπόν στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στην ιστορική εξέλιξη του τουρισμού . Στο δεύτερο διερευνά το μέγεθος της συνεισφοράς του στην οικονομία. Ακολούθως παρουσιάζονται οι διάφορες μορφές τουρισμού όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί στις μέρες μας και στη συνέχεια μελετάται η σύγχρονη τουριστική δραστηριότητα στη χώρα μας. Η εργασία ολοκληρώνεται με τη παρουσίαση ενός ανερχομένου τουριστικά τόπου του Πολυλίμιου Μεσσηνίας και των τρόπων με τον οποίο αναπτύχθηκε τουριστικά και συνέβαλε στην τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής . Έπειτα παραθέτονται τα συμπεράσματα από την ακόλουθη εργασία και έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ/ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η ανάγκη του ανθρώπου να φύγει από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του , να ανακαλύψει νέους κόσμους και να αποκτήσει νέες εμπειρίες έρχεται από την από την αρχαιότητα και φθάνει έως τις μέρες μας, οριοθετώντας το φαινόμενο του τουρισμού λαμβάνοντας κάθε φορά διαφορετική μορφή .

Στην εξελικτική αυτή πορεία διάφοροι παράγοντες όπως είναι η εξέλιξη των μέσων μεταφοράς , οι συνθήκες ειρήνης, η δυνατότητα επικοινωνίας, η ανάπτυξη των εμπορικών δραστηριοτήτων, οι κοινωνικές εξελίξεις αποτέλεσαν σταθμούς για την διαμόρφωση του τουριστικού φαινομένου .

Η σημερινή μορφή των μεταφορικών μέσων, η παγκοσμιοποίηση, τα επιτεύγματα στον τομέα της τεχνολογίας, της πληροφορικής και των επικοινωνιών, έχουν δώσει σημαντική ώθηση στο τουριστικό φαινόμενο.¹

Ξεκινώντας το ταξίδι στην ιστορία οι Σουμέριοι γύρω στο 4000 π.Χ., οι ταξιδιώτες της Μεσοποταμίας το 3000 π.Χ. και οι ταξιδιώτες της αρχαίας Ελλάδας είναι οι πρώτοι ιστορικά τεκμηριωμένοι τουρίστες. Ειδικότερα στην ελληνική επικράτεια αρχαιολογικά ευρύτατα στους πρώτους ξενώνες στην βόρεια Κρήτη, σε κοντινή απόσταση από το παλάτι της Κνωσού, που χρονολογείται το 1500 π.Χ., καθώς και από αρχαία κείμενα επιβεβαιώνουν την τουριστική κίνηση της εποχής.

Ο αρχαίος φιλόσοφος Πλάτωνας ήταν από τους πρώτους που επιχειρήσαν μια πρώτη τυπολογία των ταξιδιωτών στην αρχαιότητα διακρίνοντας τέσσερις κατηγορίες ταξιδιωτών: αυτούς που ταξίδευαν για εμπορικούς λόγους, τους περιηγητές που ταξίδευαν για καλλιτεχνικούς λόγους , τους «επίσημους ξένους» που μετείχαν σε επίσημες αποστολές και τους υποδέχονταν οι τοπικοί άρχοντες και σε όλους όσους ταξίδευαν για λόγους εκπαιδευτικούς και επιστημονικούς.

Ο Ηρόδοτος, γεωγράφος και ιστορικός (480-421 π.Χ.), υπήρξε ένας από τους πρώτους “ταξιδιώτες - τουρίστες”, ο οποίος στα έργα του αναφέρθηκε εκτενώς στα ήθη, τα έθιμα, τη θρησκεία και τις τέχνες των τόπων που επισκεπτόταν. Οι

¹ (Λαγός, 2005)

περιηγήσεις του Ηροδότου φτάνουν μέχρι τη Σικελία, την Αίγυπτο και την Περσία και εξιστορούνται στις “Ιστορίες” του.²

Η ξενία, γνωστή από τα ομηρικά έπη, μαρτυράει την ύπαρξη μιας υποτυπώδους μορφής τουρισμού.

Επιπλέον η μελέτη των γραπτών του Αρτεμίδωρου, του Πausανία, του Στράβωνα , του Ηρόδοτου και άλλων μας επιβεβαιώνει το τουριστικό φαινόμενο σε περιορισμένη κλίμακα, προς το σκοπό της ικανοποίησης συγκεκριμένων ψυχικών αναγκών ή επιθυμιών, καθώς και πνευματικών ανησυχιών, διαφορετικό βέβαια από το σημερινό τόσο ως προς την μορφή του όσο και ως προς το εισόδημα καθώς και ως προς τα μέσα ικανοποίησης των τουριστικών αναγκών και επιθυμιών.³

Σχεδόν σε όλη την περίοδο της αρχαιότητας ο ελληνικός κόσμος αποτελούνταν από πολλά ανεξάρτητα κράτη. Παρά την γεωγραφική και πολιτική τους διάσπαση όμως είχαν αναπτύξει κοινή γλώσσα και την κοινή λατρεία των Ολύμπιων θεών.

Η φιλοξενία λοιπόν αποτελούσε μια από τις σημαντικότερες υποχρεώσεις των πολιτών γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τη λατρεία προς το Δία, των προστάτη των ξένων, τον επονομαζόμενο Ξένιο Δία. Στα μεγάλα θρησκευτικά ή αθλητικά γεγονότα οι κάτοικοι δέχονταν φιλοκερδώς τους επισκέπτες στα σπίτια τους.

Τα ξενοδοχειακά καταλύματα της εποχής αποτελούνταν από τα πανδοχεία, τους ξενώνες και χάνια . Τα πανδοχεία, κτισμένα κυρίως έξω από τα αστικά κέντρα, πρόσφεραν κατάλυμα και τροφή στους μετακινούμενους καθώς και κάθε δυνατή υπηρεσία που αφορούσε στα υποζύγια ή στα τροχοφόρα, όπως στάβλους , νερό και τροφή για τα ζώα, διάφορες επισκευές κτλ.

Οι ξενώνες λειτουργούσαν κυρίως μέσα στα αστικά κέντρα και πρόσφεραν δωρεάν τροφή και ύπνο στους ταξιδιώτες.

Τα χάνια αποτελούσαν πανδοχεία που βρίσκονταν πάνω σε οδικές αρτηρίες.

Κατά την περίοδο του Μεσαίωνα καταγράφεται μια σημαντική αύξηση των μετακινήσεων στις οποίες συνέβαλλαν οι θρησκευτικές εκδηλώσεις και οι προσκυνητές.

² (Βαρβαρέσος 2000)

³ (Ηγουμενακης, 2004)

Οι έμποροι συνδυάζοντας τα επαγγελματικά τους ταξίδια στην Ευρώπη, στη Μεσόγειο και στη Βαλτική ήταν οι θεμελιωτές του επαγγελματικού τουρισμού. Τα πανδοχεία επέκτειναν τις δραστηριότητες τους και στον ελληνόφωνο χώρο της αυτοκρατορίας, όταν για πρώτη φορά αρχίζει να εμφανίζεται ο όρος << ξενοδοχείο >>.

Στην Αναγέννηση η ανάπτυξη των τεχνών, των εφευρέσεων, και οι ανακαλύψεις νέων κόσμων ήταν καθοριστικές. Εφευρέσεις, όπως η πυξίδα και ο αστρολάβος, η κατασκευή νέων τύπων πλοίων με μεγαλύτερη χωρητικότητα και σταθερότητα συνέβαλλαν στα υπερατλαντικά ταξίδια. Οι άνθρωποι ταξιδεύουν πλέον όχι μόνο για εμπορικούς λόγους, αλλά και για να ικανοποιήσουν την περιέργεια και την ανάγκη τους για μάθηση. Πολλά ταξιδιωτικά βιβλία και τουριστικοί οδηγοί της εποχής διευκόλυναν και παρακίνησαν τους ανθρώπους να ταξιδέψουν.

Η ανακάλυψη του ατμού οδήγησε στην εκρηκτική εξέλιξη των μεταφορικών μέσων και συνεπώς του τουρισμού. Τα τουριστικά καταλύματα εκσυγχρονίστηκαν, προσφέροντας ανέσεις και δυνατότητες ψυχαγωγίας. Σημαντικά ξενοδοχεία των ημερών μας χτίστηκαν την εποχή αυτή: το Grand Hotel στην Ρώμη, το Ritz στο Παρίσι, το Carlton στο Λονδίνο, το Νέον Ξενοδοχείο στο Ναύπλιο και η Μεγάλη Βρετανία στην Αθήνα.

Το 19ο αιώνα ο Thomas Cook, ο πρώτος επαγγελματίας τουριστικός παραγωγός και πράκτορας διαμόρφωσε τα πρώτα τουριστικά πακέτα (δηλαδή συνδυασμούς ταξιδιωτικών ναύλων, ξενοδοχείου, ξεναγήσεων, διατροφής) μεταφέροντας σιδηροδρομικώς τους πρώτους 570 πελάτες του από το Loughborough στο Leicester (35 χλμ.), για να συμμετάσχουν σ' ένα αντιαλκοολικό συνέδριο τον Ιούλιο του 1841.⁴

Οι πρώτες μαζικοποιήσεις δημιούργησαν την ανάγκη οργάνωσης του ταξιδιού, όπου απαιτείτο η πληροφόρηση της πελατείας, η συνένωση όλων των μεταβλητών του ταξιδιού σε μία και μόνο, καθώς και η τιμολόγηση του.

⁴ (Βαρβαρέσος, 2000)

1.2 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ(ΟΡΙΣΜΟΣ/ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ)

Ετυμολογικά ο όρος τουρισμός προέρχεται από τον αγγλικό όρο «TOURING» που με τη σειρά του προέρχεται από την γαλλική λέξη «TOUR » που σημαίνει γύρος περιοδεία, ταξίδι.

Ο περιηγητής (τουρίστας) στη παλιά εποχή διέθετε χρόνο και χρήμα για μεγάλες διακοπές και περιηγήσεις. Στις μέρες μας είναι ο εργαζόμενος άνθρωπος με μετρημένα εισοδήματα, που επιδιώκει σε μικρό σχετικά χρονικό διάστημα, να πετύχει το μεγαλύτερο αποτέλεσμα τουριστικής απόλαυσης. Πλέον οι σημερινές οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες έχουν ανάγκη τον τουρισμό σε μια ανάγκη. Στο μέλλον δεν αποκλείεται να προσθέτουν και αλλά κίνητρα ώστε ανάλογα να μεταβληθεί και το περιεχόμενο του όρου τουρισμός.

Εννοιολογικά ο τουρισμός ορίζεται ως το σύνολο των δραστηριοτήτων ατόμων που ταξιδεύουν και παραμένουν σε ένα μέρος διαφορετικό από εκείνο της μόνιμης κατοικίας τους για διάστημα όχι μεγαλύτερο του έτους και για ψυχαγωγικούς, επαγγελματικούς και άλλους λόγους. Ο τουρισμός καλύπτει την παγκόσμια αγορά ταξιδιών.

Το 1963 η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για Διεθνή Ταξίδια και Τουρισμό, που πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη συμφώνησε ο όρος επισκέπτης να περιγράφει κάθε άτομο που επισκέπτεται μία χώρα διαφορετική από εκείνη που διαμένει μόνιμα, για οποιοδήποτε λόγο εκτός από εκείνο της άσκησης ενός επαγγέλματος, για το οποίο να αμείβεται με χρηματικούς πόρους της χώρας, την οποία επισκέπτεται προσδιορίζοντας δύο κατηγορίες επισκεπτών:

- Τους τουρίστες: άτομα που επισκέπτονται μια χώρα και διαμένουν σε αυτήν τουλάχιστον επί ένα 24ωρο, και των οποίων οι λόγοι επίσκεψης είναι τις περισσότερες φορές διακοπές, επαγγελματικοί, υγείας, σπουδές, συμμετοχή σε αποστολή ή σύσκεψη ή συνέδριο, επίσκεψη φίλων ή συγγενών, θρησκευτικοί και άθληση.

- Τους εκδρομείς: άτομα που επισκέπτονται μια χώρα και διαμένουν σε αυτή λιγότερο από ένα 24ωρο. Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι επιβάτες κρουαζιερόπλοιων, οι επισκέπτες που έρχονται και φεύγουν την ίδια μέρα χωρίς να διανυκτερεύσουν, καθώς επίσης και τα πληρώματα πλοίων, αεροπλάνων κλπ.

Διακρίνουμε τρεις μορφές τουρισμού:

- Ο εγχώριος τουρισμός : περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των κατοίκων που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους που βρίσκονται στο εσωτερικό της χώρας.
- Ο εισερχόμενος τουρισμός : περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μη μονίμων κατοίκων μιας δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εσωτερικό της χώρας αλλά έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους
- Ο εξερχόμενος τουρισμός : περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μονίμων κατοίκων μιας δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εξωτερικό της χώρας και έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους.

Αντίστοιχα διαμορφώνονται οι ακόλουθες κατηγορίες τουρισμού :

- εσωτερικός τουρισμός, που περιλαμβάνει τον «εγχώριο τουρισμό» και τον «εισερχόμενο» τουρισμό
- εθνικός τουρισμός, που περιλαμβάνει τον «εγχώριο τουρισμό» και τον «εξερχόμενο» τουρισμό
- διεθνής τουρισμός, που περιλαμβάνει τον «εισερχόμενο τουρισμό» και τον «εξερχόμενο» τουρισμό.

Ο τουρισμός, ένας από τους δυναμικότερα αναπτυσσόμενους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας, καταγράφει αξιόλογες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας συμβάλλοντας στη συνολική οικονομική ανάπτυξη των χωρών,

στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών και στην ευημερία των πολιτών.

Η πιο σύγχρονη θεώρηση βλέπει τον τουρισμό ως ένα πλέγμα δραστηριοτήτων με κύριες αυτές της διαμονής, της εστίασης, της μετακίνησης, της ψυχαγωγίας και των γενικών και εξειδικευμένων υπηρεσιών. Υποστηρίζει έτσι την άποψη ότι η βιομηχανία ταξιδιών και Τουρισμού είναι η μεγαλύτερη και η πιο δυναμική βιομηχανία, αποτελώντας την κύρια πηγή δημιουργίας εσόδων, απασχόλησης, ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα και της υποδομής.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (WTO) προβλέπεται μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης των διεθνών τουριστικών αφίξεων της τάξης του 4,1% με ορίζοντα το 2020. Συνεπώς, οι διεθνείς αφίξεις αναμένεται ως τότε να ξεπεράσουν το 1,5 δις ταξιδιωτών.

1.3 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Στη Μεσόγειο, τουριστικά πρώτα αναπτύχθηκε η Ιταλία και αργότερα η Ισπανία, η Γιουγκοσλαβία, η Ελλάδα, η Τυνησία και το Μαρόκο.

Οι πρώτες οργανωμένες εκδρομές στη χώρα μας στην νεότερη ιστορία αρχίζουν στις αρχές του 20^{ου} αιώνα όμως οι δύο πόλεμοι που ακολούθησαν εξαφάνισαν αυτές τις διοργανώσεις. Το 1950 η Ελλάδα αποδυναμωμένη από τους πολέμους, χωρίς πρόγραμμα, και χωρίς ουσιαστική παραγωγή στηρίζει την οικονομική της ανάπτυξη στον τουρισμό διαθέτοντας στοιχειώδεις προϋποθέσεις όπως το καλό κλίμα, τις φυσικές καλλονές, την τέχνη και την ιστορία. Με βοήθεια του κράτους κατασκευάζονται δρόμοι δανειοδοτούνται επιχειρηματίες για την κατασκευή ξενοδοχείων, BANGALOUS, MOTELS, CAMPINGS και ιδρύονται οι πρώτες σχολές τουριστικών επαγγελματιών. Διοργανώνονται κρουαζιέρες στα νησιά, φεστιβάλ και αρχίζει η παραγωγή έργων Λαϊκής Τέχνης.

Το 1963 αρχίζει πλέον να αναπτύσσεται και ο εσωτερικός τουρισμός γεγονός που συμβάλλει στην περιφερειακή ανάπτυξη. Επιπλέον διαμορφώνονται ο εξωτερικός τουρισμός διαφορετικά σε κάθε περιοχή και ο παραλιακός τουρισμός με την διαμόρφωση κατάλληλων εγκαταστάσεων. Η τουριστική βιομηχανία αποτελείται πλέον από πολυεθνικές, μεγάλες εθνικές τουριστικές επιχειρήσεις, μικρές επιχειρήσεις και μικρές οικογενειακού επιπέδου επιχειρήσεις. Τα πρακτορεία ταξιδιών χαρακτηρίζονται από την διαίρεση σε πολλά μικρά πρακτορεία και έρχονται αντιμέτωπα με το διεθνή ανταγωνισμό. Οι TOURS OPERATORS διεθνείς επιχειρήσεις με συγκεντρωμένα κεφάλαια δημιουργούν μονοπώλια που ελέγχουν το μεγαλύτερο μέρος του τουριστικού εμπορίου. Στα μεγάλα αστικά κέντρα, παρατηρήθηκε αύξηση μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων Α' κατηγορίας που κτίστηκαν χωρίς σχεδόν κανένα περιορισμό, και δειλά δειλά εμφανίστηκαν τα πρώτα τουριστικά χωριά. Οι μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες διαμορφώθηκαν αφενός μέσω του ΕΟΤ και τη δημιουργία των «Ξενία», αφετέρου με ξένες επενδύσεις. Όμως, η εκτεταμένη τουριστική δραστηριότητα στηρίχτηκε στην οικογενειακή επιχείρηση με αποτέλεσμα την ανάπτυξη πληθώρας μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Μέχρι και το 1990 ο ρυθμός αύξησης των αλλοδαπών τουριστών στην Ελλάδα ήταν ταχύτερος απ' ό,τι στην Ευρώπη και στον κόσμο που στηρίχθηκε αρχικά στο χαμηλό επίπεδο τιμών καταναλωτικών προϊόντων και τη χαμηλή νομισματική ισοδυναμία της δραχμής σε σχέση με το δολάριο ΗΠΑ και τα ευρωπαϊκά νομίσματα. Επιπλέον η υψηλή εποχικότητα του ελληνικού Τουρισμού είχε ως συνέπεια τη χαμηλή μέση ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα, η οποία το 1999 έφτανε το 63%.

Με την ένταξη της χώρας στο ευρώ, η Ελλάδα σταδιακά έχανε τα πλεονεκτήματα προσέλκυσης του εποχιακού αλλοδαπού Τουρισμού. Το επίπεδο τιμών ανέβηκε απότομα λόγω των νέων συνθηκών αγοράς στην ευρωζώνη, ενώ αναπτύσσονταν νέες φθηνότερες τουριστικές αγορές, όπως της Τουρκίας.

Κατά τα τελευταία χρόνια παρατηρείται δημιουργία ομίλων με συμμετοχή τραπεζών, ναυτιλιακών και κατασκευαστικών επιχειρήσεων, καθώς επίσης και ξένων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και Tour Operators μέσα από επενδύσεις, εξαγορές και συγχωνεύσεις, ανάληψη του management.

Η υπερσυγκέντρωση τουριστικών επιχειρήσεων σε ορισμένες περιοχές οδηγεί στην εγκατάλειψη άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων. Τα τελευταία χρόνια μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες σε συνεργασία με τους Tour-Operators προσφέρουν στους πελάτες ολοκληρωμένο πακέτο που πλήττει ανταγωνιστικά άλλες μικρές επιχειρήσεις του κλάδου, οι οποίες συνδέονται με τον Τουρισμό, όπως είναι τα καταστήματα λαϊκής τέχνης, τα εστιατόρια, τα κέντρα διασκέδασης και αναψυχής κλπ. Οι τουριστικές επιχειρήσεις μεγάλης κεφαλαιοποίησης έχουν πολυκλαδική οικονομική δραστηριότητα (από τη βιομηχανική παραγωγή και τη μεταφορά μέχρι το εμπόριο και δραστηριότητες που αφορούν τη χρηματική κυκλοφορία).⁵

⁵ <https://sikam.wordpress.com/2013/03/19/%CE%B7-%CF%80%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CE%BF%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CE%B2%CE%B9%CE%BF%CE%BC%CE%B7%CF%87%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%B1-%CE%BA%CE%B1/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

2.1 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΩΣ ‘ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ’ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ο τουρισμός, αποτελεί οριζόντια δραστηριότητα και οριοθετείται από την πλευρά της ζήτησης προϊόντων και υπηρεσιών. Επιπλέον επιδρά σε πολλούς κλάδους της οικονομίας λειτουργώντας πολλαπλασιαστικά στο κοινωνικό και παραγωγικό ιστό μιας χώρας, όπως είναι οι :

- μεταφορές (π.χ. ταξίδι με αεροπλάνο και transfer με λεωφορείο),
- διαμονής (σε ξενοδοχείο ή αλλού),
- εστίασης (σε εστιατόρια ή bar εντός ή εκτός του χώρου διαμονής),
- διασκέδασης (περιλαμβανομένων των επισκέψεων σε αξιοθέατα) και
- κατανάλωσης σε καταστήματα

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΩΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα οικονομικά μεγέθη καταδεικνύουν όπως θα δούμε και παρακάτω ότι ο τουρισμός αποτελεί το θεμέλιο λίθο της ελληνικής οικονομίας ανοίγοντας νέους ορίζοντες για όλους του Έλληνες.

Το ελληνικό τοπίο, σε συνδυασμό με τον πολιτιστικό πλούτο και την αρχαιολογική κληρονομιά, συνθέτουν ένα ειδυλλιακό σκηνικό, που αν συνδυασθεί με τις κατάλληλες υποδομές και επαγγελματικές υπηρεσίες, μπορεί να δώσουν το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Η πολιτική αναταραχή που επικρατεί στις νότιες και ανατολικές ακτές της Μεσογείου, ωθεί τους τουρίστες προς ασφαλέστερες περιοχές όπως είναι η Ελλάδα, η Κροατία, η Κύπρος και η Τουρκία.

Η σταθεροποίηση της πολιτικής και οικονομικής κατάστασης στην Ελλάδα, θα συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της η τουριστική μας βιομηχανίας

Από τη Λακωνία ως τον Έβρο, από την Κέρκυρα ως τη Ρόδο, από τη Γαύδο ως την Πίνδο, από τον Ταΰγετο ως τη Σαμοθράκη, η Ελλάδα μας καλεί να την ανακαλύψουμε, προσφέροντας ομορφιά, φύση, όραμα και ανθρωπιά.⁶

⁶ <http://machiavelli.gr/tourism/17-toyrismos-h-varia-viomhxania>

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2014.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ

ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

	ΑΦΙΞΕΙΣ			ΕΣΟΔΑ	
	2013	2014		2013	2014
ΙΑΝ	365.605	404.292		127.600.000	156.400.000
ΦΕΒ	295.652	325.953		119.600.000	133.600.000
ΜΑΡΤ	362.098	456.655		142.100.000	185.800.000
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	557.496	727.963		227.600.000	381.700.000
ΜΑΪΟΣ	1.467.134	1.651.703		1.013.686.000	1.019.754.000
ΙΟΥΝΙΟΣ	2.372.846	2.697.470		1.656.459.603	1.930.958.971
ΙΟΥΛΙΟΣ	3.263.921	4.222.873		2.337.971.700	2.677.896.340
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	3.885.717	4.856.356		2.807.386.000	3.103.310.000
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	2.963.439	3.643.695		1.983.281.447	2.205.219.770
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	1.547.626	1.840.600		950.000.000	993.400.000
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	435.303	669.700		204.500.000	267.200.000
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	402.744			168.500.000	
ΣΥΝΟΛΟ	17.919.581	21.497.761		11.738.684.750	13.055.239.081
ΜΕΤΑΒΟΛΗ (23%)					(13%) ⁷

⁷ www.sete.gr

Σύμφωνα με τα στοιχεία του προηγούμενου πίνακα εκτιμούμε ότι το 2014 οι αφίξεις θα είναι περί τα 22 εκ. και οι εισπράξεις περί τα € 13,2 δις μεγέθη που αποτελούν ρεκόρ για τον εισερχόμενο τουρισμό στην Ελλάδα.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΈΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, το 2013 η Ελλάδα υποδέχθηκε σχεδόν 2,4 εκ. τουρίστες κρουαζιέρας και εισέπραξε 445 εκ. ευρώ.

Αύξηση των επιβατών σε κρουαζιέρες στο λιμάνι του Πειραιά, από το 2002 μέχρι το 2014	>300% ⁸
Αριθμός επιβατών σε κρουαζιέρες το 2014	2,2 εκατ.
Στόχευση των επιβατών κρουαζιέρας τα επόμενα 2-3 χρόνια	4 εκατ.
Προβλεπόμενα έσοδα για τον τομέα της κρουαζιέρας το 2016 (€)	1 δισ.
% Επισκεπτών με κρουαζιέρες της Ε.Ε. που αποσπά η Ελλάδα	21% ⁹

Τουρισμός Κρουαζιέρας

	ΑΦΙΞΕΙΣ		ΈΣΟΔΑ	
	2013	2014	2013	2014
Α' Τρίμηνο	68.600	76.300	12.600.000	13.300.000
Β' Τρίμηνο	658.000	744.900	126.200.000	136.000.000
Γ' Τρίμηνο	1.138.200	1.035.300	214.700.000	222.700.000
Δ' Τρίμηνο	509.400		91.700.000	
ΣΥΝΟΛΟ	2.374.200	1.856.500	445.200.000	372.000.000

⁸ <http://www.kathimerini.gr/798379/article/oikonomia/epixeirhseis/to-2015-provlepetai-eyoiwno-gia-thn-kroyaziera-ston-peiraia>

ΈΣΟΔΑ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέξαμε, τα έσοδα των ελληνικών επιχειρήσεων από τη δραστηριότητα αυτή το 2013 ανήλθαν σε 1.077 εκ. για τις αερομεταφορές και 132 εκ. για τις θαλάσσιες μεταφορές και σε 1.177 εκ. και 133 εκ. ευρώ, αντίστοιχα για το 2014. Έσοδα Οδικών και Σιδηροδρομικών Μεταφορών

2.2 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Συγκεκριμένα, υπογραμμίζει ότι με τα στοιχεία του ΙΚΑ που επεξεργάστηκε το SETE Intelligence, επιβεβαιώθηκαν οι προβλέψεις του ΣΕΤΕ σχετικά με τη συμβολή του ελληνικού τουρισμού στην απασχόληση, αφού, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΙΚΑ για το 2014,

- αυξήθηκε κατά 23% ο όγκος απασχόλησης (ημέρες εργασίας) στον κλάδο του τουρισμού.
- Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια του Ιουλίου 2014, κατεγράφησαν 137 χιλιάδες θέσεις (+36%) μισθωτής εργασίας επιπλέον σε σχέση με τον Ιούλιο του 2013, ξεπερνώντας τις 500 χιλιάδες, αριθμός που αποτελεί το 1/3 της συνολικής απασχόλησης των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα.
- Κατά τη διάρκεια του 2014, οι συνολικές αποδοχές των μισθωτών του τομέα ανήλθαν στα 3,8 δισ. ευρώ, αυξημένες σχεδόν κατά 500 εκατ. σε σχέση με το 2013. Ο μέσος μισθός στη διαμονή υπερέβη τα 1000 ευρώ.
- Οι συνολικές εισφορές του τομέα προς το ΙΚΑ αυξήθηκαν κατά 200 εκατ. ευρώ, φτάνοντας το 1,6 δισ. ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο 16% των συνολικών εσόδων του Οργανισμού, ποσοστό που υπερβαίνει κατά πολύ την άμεση συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας.¹⁰

¹⁰ www.dikaiologitika.gr

- Επιπλέον το 2014 ο τομέας αναμένεται να δημιουργήσει περίπου 6,5 εκατ. νέες θέσεις εργασίας συνολικά, οι 2,2 εκατ. από τις οποίες άμεσα συνδεδεμένες με τον τουρισμό, αντιπροσωπεύοντας αύξηση 2,5% και 2,2% αντίστοιχα. Τα μακρινά ταξίδια, τα οποία σημείωσαν άνοδο από 21% έως 25% μεταξύ 2003 και 2013, εκτιμάται ότι θα συνεχίσουν να κερδίζουν ένα ακόμα μεγαλύτερο μερίδιο στη διεθνή ζήτηση, παρασύροντας και τις τιμές στην ταξιδιωτική αγορά, οι οποίες διατηρήθηκαν σε χαμηλά επίπεδα τα τελευταία χρόνια. Τα πολυτελή ταξίδια θα συνεχίσουν επίσης να αναπτύσσονται, όχι όμως το ίδιο γρήγορα όσο η συνολική ζήτηση.

2.3 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΑΕΠ

Την αύξηση κατά 3,1% της συμβολής του ελληνικού τουρισμού στο εγχώριο ΑΕΠ το 2014 και κατά 3,4% ετησίως, από το 2014 έως το 2024, φθάνοντας τα 16,2 δισ. ευρώ (7,4% του συνολικού ΑΕΠ), προβλέπει η έκθεση «Greece Economic Impact Report» του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ταξιδιών και Τουρισμού (WTTC), τονίζοντας την οικονομική και κοινωνική σημασία του τομέα στη χώρα, καθώς και τις δυνατότητές του για την επόμενη δεκαετία.

Σύμφωνα με την έκθεση, το 2013 η άμεση συμβολή του τομέα στο ελληνικό ΑΕΠ ήταν 11,2 δισ. ευρώ (6,5% του συνόλου), ενώ η συνολική του συνεισφορά ανήλθε στα 28,3 δισ. ευρώ (16,3% του ΑΕΠ) και αναμένεται να ενισχυθεί κατά 3% το 2014 και κατά 3,7% ετησίως έως το 2024, αγγίζοντας τα 41,8 δισ. ευρώ (19,1% του ΑΕΠ). Το 2013 ο τομέας υποστήριξε άμεσα 319.500 θέσεις εργασίας (8,9% της συνολικής απασχόλησης), οι οποίες αναμένεται να αυξηθούν κατά 2,6% το 2014 και 1,7% ετησίως έως το 2024, φθάνοντας τις 389.000 (9,8% της συνολικής απασχόλησης). Αντίστοιχα η συνολική συνεισφορά στην απασχόληση, ήταν 657.059 θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των έμμεσα συνδεδεμένων (18,2% της συνολικής απασχόλησης) και αναμένεται άνοδος κατά 2,7% το 2014 στις 675.000 θέσεις και κατά 2,3% ετησίως έως το 2024 φθάνοντας τις 846.000 θέσεις (21,4% του συνόλου). Τα έσοδα από τον εισερχόμενο τουρισμό ανήλθαν την χρονιά του 2013 στα 11 δισ. ευρώ, σύμφωνα με την έκθεση (24% των συνολικών εσόδων), τα οποία εκτιμάται ότι

θα αυξηθούν κατά 6,6% το 2014 και κατά 3,8% ετησίως από το 2014 έως το 2024, φθάνοντας στα 17,1 δισ. ευρώ (26,8% του συνόλου).

Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις στον τουρισμό, αυτές το 2013 ανήλθαν στα 2,9 δισ. ευρώ ή 13,7% των συνολικών επενδύσεων, ποσοστό που αναμένεται να αυξηθεί κατά 0,9% το 2014 και κατά 5,4% ετησίως την επόμενη δεκαετία, φθάνοντας στα 4,7 δισ. ευρώ το 2024 (14,2% του συνόλου).

Η Ελλάδα βρίσκεται στην 27η θέση, μεταξύ των 184 χωρών, στην κατάταξη με βάση τη σημασία του τουρισμού και τη συμβολή του στο ΑΕΠ, σε ό,τι αφορά τα απόλυτα μεγέθη. Την ίδια ώρα καταλαμβάνει την 134η θέση με κριτήριο την ανάπτυξη το 2014 και την 121η την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία (ΙΤΕΠ, ΚΤΕΤ) που παρουσιάστηκαν από το Επιμελητήριο, για το 2013,

- οι διεθνείς αφίξεις αυξήθηκαν κατά 15,4%, φθάνοντας σε 17,9 εκατ.,
- οι διανυκτερεύσεις κατά 14,5%, φθάνοντας σε 161,3 εκατ. Και
- οι εισπράξεις κατά 18,1%, ξεπερνώντας τα 11,8 δισ. ευρώ.
- Η μέση δαπάνη ανά ταξίδι διαμορφώθηκε στα 661,3 ευρώ (αύξηση 7,3% σε σχέση με το 2012),
- η μέση δαπάνη ανά διανυκτέρευση στα 73,4 ευρώ και η μέση διάρκεια παραμονής στις 9 ημέρες.
- Η Ευρώπη παραμένει η κύρια πηγή προέλευσης των τουριστών μας με ποσοστό 88%.
- Το μερίδιο, όμως, της Ευρώπης το 2013 σημείωσε μικρή μείωση σε σχέση με το 2012, ενώ αντίθετα αυξήθηκαν τα μερίδια της Ασίας και της Αμερικής.
- Οι αφίξεις από την Κίνα αυξήθηκαν πάνω από 160%, από τη Ρωσία κατά 54% και από την Τουρκία κατά 35%.
- Από τις ευρωπαϊκές χώρες, οι Γερμανοί τουρίστες εξακολουθούν να έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην ελληνική αγορά, με δεύτερους τους Βρετανούς. Τα μερίδιά τους, όμως, σημειώνουν πτώση σε σχέση με το 2012. Αντίθετα, αύξηση παρουσιάζουν τα μερίδια των Ρώσων και των Γάλλων τουριστών.
- περίπου 100.000 περισσότερες διανυκτερεύσεις καταγράφηκαν το 2013 σε σχέση με το 2012 στη συμπρωτεύουσα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5,4%,

- ενώ η μέση πληρότητα των μονάδων μειώθηκε κατά 2,1%.
- Οι διανυκτερεύσεις των Ελλήνων αυξήθηκαν κατά 10%, φθάνοντας σε 952.599.
- Τη μεγαλύτερη αύξηση κατά 51,3% από τις βασικές ξένες αγορές σημείωσαν οι διανυκτερεύσεις των Ρώσων τουριστών, φθάνοντας τις 90.071.¹¹

ΟΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του IOBE (2012), η επενδυτική δαπάνη στον τουριστικό κλάδο, καθαρή από την αξία εισαγόμενου εξοπλισμού, μηχανημάτων κλπ., το 2010 ανήλθε σε 600 εκ. ευρώ. Δεδομένης της επενδυτικής κάμψης στην Ελλάδα μετά το 2009, η εκτίμησή μας είναι ότι οι επενδύσεις στον τουρισμό το 2013 και το 2014 ανήλθαν σε 200 εκ. ευρώ την κάθε χρονιά. Τα έμμεσα οφέλη του τουρισμού Σύμφωνα με το IOBE (2012), κάθε 1 € που δημιουργεί η τουριστική δραστηριότητα, προξενεί έμμεση και προκαλούμενη πρόσθετη οικονομική δραστηριότητα 1,2 € και άρα, συνολικά, δημιουργεί 2,2 € ΑΕΠ. Δηλαδή, ο πολλαπλασιαστής της τουριστικής δραστηριότητας ανέρχεται σε 2,2.¹²

Η συνολική επίπτωση του Τουρισμού στο ΑΕΠ της Ελλάδας Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το ΑΕΠ της χώρας το 2013 διαμορφώθηκε σε € 182,4 δις. Για το 2014 εκτιμάται ότι, σε τρέχουσες τιμές, παρουσιάζει αρνητική ανάπτυξη 2% (που συνίσταται από 2,5% αποπληθωρισμό τιμών και 0,5% ανάπτυξη) και θα διαμορφωθεί σε € 178,9 δις.

¹¹ Ένωση Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης, Ένωση Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης

¹² Πηγή: ΚΕΠΕ, IOBE - Επεξεργασία SETE Intelligence

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ

3. 1 ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η ανάγκη του ατόμου για διακοπές σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των προσωπικών του ενδιαφερόντων οδήγησε στη δημιουργία ομάδων τουριστών με κοινά ενδιαφέροντα και κατ' επέκταση στην εξειδίκευση του τουρισμού σε ειδικές μορφές που στόχο είχαν να ικανοποιήσουν τις συγκεκριμένες προτιμήσεις ομαδοποιημένων τουριστών.

Οι ειδικές μορφές τουρισμού χρονικά προϋπήρχαν τόσο του μαζικού τουρισμού όσο και των νέων μορφών τουρισμού λειτουργώντας όμως περισσότερο συμπληρωματικά έχοντας άμεση σχέση με τα hobbies των τουριστών, τις αθλητικές δραστηριότητες , επαγγελματικούς λόγους (συνέδρια), λόγους υγείας (θεραπευτικός τουρισμός- τουρισμός υγείας) και με κάθε ιδιαίτερη προτίμηση ή λόγο που αντιστοιχεί σε μια ξεχωριστή μορφή τουρισμού.

Οι εναλλακτικές μορφές αποτελούν τμήμα των ειδικών μορφών, όπου επιπλέον οι τουρίστες συχνά επιλέγουν τον τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής του ταξιδιού, στον οποίο κυριαρχεί η αυτονομία των επιλογών και η περιήγηση με μικρή χρήση υπηρεσιών οργανωμένου τουρισμού. Περιλαμβάνονται όσες έχουν ως αφετηρία την ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, τη διαφύλαξη πολιτιστικής κληρονομιάς και τη φυσική ζωή.

Θα πρέπει να τονιστεί στο σημείο αυτό ότι για την πραγματοποίηση απαιτείται η ενεργός συμμετοχή των τουριστών στις δραστηριότητες και παράλληλα διαφοροποιείται ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας καθώς και η απαιτούμενη υποδομή. Επιπλέον πολλές από αυτές τις μορφές αναπτύχθηκαν υπό την επιρροή του οικολογικού κινήματος ενώ είναι συχνό φαινόμενο η παράλληλη ανάπτυξή εναλλακτικών μορφών που συνδέουν την οικολογία και τον πολιτισμό (π.χ. οικοτουρισμός – πολιτιστικός τουρισμός).

3.2 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Όπως είδαμε ο τουρισμός συνεισφέρει περίπου το 18% του ΑΕΠ, αν ληφθούν υπόψη και οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις του στο σύνολο της οικονομίας. Παρόλα αυτά και σύμφωνα με τις διεθνείς μελέτες ο τουρισμός έχει περιθώρια να αποκτήσει μεγαλύτερη δυναμική και να βοηθήσει ακόμη περισσότερο στην οικονομία της χώρας αν εκτός από τον παραδοσιακό τουρισμό αναπτύξει και άλλες μορφές όπως συνεδριακό τουρισμό, αθλητικό τουρισμό κ.α. που αποτελούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο κοινωνικός ή επιδοτούμενος τουρισμός πραγματοποιείται από τις ασθενέστερες οικονομικά τάξεις, των οποίων η αγοραστική δύναμη είναι λίγο-πολύ περιορισμένη, χάρη σε ειδικές παροχές προς αυτά που μπορεί να είναι άμεσες ή έμμεσες. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του, είναι η δημιουργία ειδικών τουριστικών καταλυμάτων που να ανταποκρίνονται στις οικονομικές δυνατότητες της πελατείας τους, δηλαδή «κοινωνικών τουριστών», η χορήγηση επιδομάτων διακοπών που να αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες μιας οικογένειας, εφαρμογή επιχορηγούμενων προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού για ειδικές κατηγορίες ατόμων, όπως για παράδειγμα σπουδαστές, στρατιώτες, συνταξιούχους, που η οικονομική τους κατάσταση κάθε άλλο παρά τους επιτρέπει να κάνουν διακοπές, χρηματοδότηση των διακοπών με ευνοϊκούς όρους κ.λ.π.

Οι οικονομικές επιπτώσεις αφορούν τους τουρίστες, το κράτος αλλά και τους τοπικούς επιχειρηματίες. Οι τουρίστες ενισχύονται οικονομικά με διάφορους τρόπους για να ταξιδέψουν, χρησιμοποιώντας βέβαια πόρους σε μεγάλο ποσοστό δικούς τους (Ταμείου Διακοπών). Το κράτος ασκεί μέσω του κοινωνικού τουρισμού μια πολιτική ενίσχυση των κοινωνικών παροχών αλλά και της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, στοχεύοντας ουσιαστικά και στην ενίσχυση του ευρύτερου τουριστικού τομέα. Τέλος,

οι τοπικοί επιχειρηματίες ωφελούνται από τον κοινωνικό τουρισμό, διότι είναι τουρισμός των μεγάλων αριθμών και συχνά μετριάζει το πρόβλημα της εποχικότητας.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΣ – ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο θεραπευτικός – ιαματικός τουρισμός αφορά την επίσκεψη σε περιοχές που διαθέτουν ιαματικά λουτρά, πηγές, κέντρα θαλασσοθεραπείας, Spa, υδροθεραπευτήρια κτλ, με σκοπό την ίαση από κάποιο νόσημα ή την επίσκεψη για λόγους κοσμετολογίας, ξεκούρασης και χαλάρωσης. Απαιτεί εκτός από ειδικές εγκαταστάσεις υδρόλουτρο-θαλασσο-αεροθεραπείας και καταλύματα αξιώσεων με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις, και ειδικές ιατρικές και φυσιοθεραπευτικές υπηρεσίες περιλαμβάνει τις υπηρεσίες που έχουν σχέση με την υγεία, τον Ιατρικό έλεγχο, την ειδική διαιτητική, την θεραπεία με βιταμίνες, τις βοτανοθεραπείες, τη γυμναστική, τις ειδικές θεραπείες όπως αντικαπνιστική, θεραπεία του άγχους, ψυχοθεραπεία, κινησιοθεραπεία, χαλάρωση, εκμάθηση ύπνου, έρευνα της σωστής γραμμής του σώματος αισθητική κ.α.

Γεωγραφικά συνδέεται είτε με τεκτονικά γεγονότα, όπως, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις των πηγών του Καϊάφα, της Κυλλήνης και του Λαγκαδά, είτε με ηφαιστειακές δραστηριότητες όπως, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις των πηγών των Μεθάνων, της Μήλου, της Λέσβου, της Σαμοθράκης και της Λήμνου.

Για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού και γενικότερα, του τουρισμού υγείας, λειτουργούν ήδη δύο κέντρα θαλασσοθεραπείας στην Κρήτη, εφοδιασμένα με το ειδικό σήμα λειτουργίας του Ε.Ο.Τ. και είναι υπό κατασκευή άλλα δύο. Σε αυτήν την κατηγορία τουριστικής υποδομής περιλαμβάνονται, επίσης, τα 14 υδροθεραπευτήρια (ιδιοκτησίας Ε.Ο.Τ.), στα οποία εξυπηρετούνται ετησίως περί τα 100.000 άτομα, με 1.400.000 θεραπευτικές αγωγές (λούσεις, κλπ.) καθώς και δεκάδες άλλες ιαματικές πηγές που λειτουργούν από τοπικούς φορείς και προσφέρουν στους επισκέπτες σύγχρονες υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών¹³

¹³ <http://www.gnto.gr>

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Αφορά μια κατηγορία ατόμων που επισκέπτονται θρησκευτικούς τόπους που περιλαμβάνουν εκκλησίες, μοναστήρια, πανηγύρεις είτε στη χώρα της διαμονής τους ή σε κάποια άλλη για λόγους λατρείας ή για να πάρουν μέρος σε θρησκευτικές εκδηλώσεις και που στη χώρα μας βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο ανάπτυξης.

Τα μνημεία της ελληνικής ορθοδοξίας είναι αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής κληρονομιάς και αποτελούν αξιόλογο πόλο έλξης επισκεπτών. Οι βυζαντινές και οι μεταβυζαντινές εκκλησίες με την αξιόλογη εικονογράφησή τους, τα ψηφιδωτά, τις τοιχογραφίες και τις σπάνιες εικόνες τους, οι επιβλητικοί καθεδρικοί ναοί, τα ξωκλήσια και τα προσκυνήματα της υπαίθρου, τα μοναστήρια τα μετόχια και οι σκήτες, η μοναδική μοναστική πολιτεία του Αγίου Όρους και τα μοναστήρια των Μετεώρων (Θεσσαλία), μαρτυρούν την επίμονη προσήλωση στις παραδόσεις και τη στενή και μακραίωνη διασύνδεση της τέχνης με τη θρησκευτική λατρεία. Σε πολλές περιοχές της χώρας, ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να συναντήσει, επίσης, κτίσματα και μνημεία λατρείας διαφορετικών δογμάτων και θρησκειών, που συνυπάρχουν σε ένα διαρκή διάλογο, αναδεικνύοντας το σπάνιο ιστορικό και πολιτισμικό παλίμψηστο του ελληνικού χώρου.

Η μορφή αυτού του τουρισμού είναι περιορισμένης διάρκειας συνήθως από μία έως τρεις ημέρες. Επίσης τα τουριστικά πακέτα για θρησκευτικό τουρισμό είναι σχετικά φτηνότερα από άλλων μορφών τουρισμού. Τα οικονομικά οφέλη για τους θρησκευτικούς τόπους είναι σημαντικά ¹⁴

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ – ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ – ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο Επαγγελματικός Τουρισμός περιλαμβάνει ταξίδια διαφόρων μορφών, που πραγματοποιούνται για επαγγελματικούς λόγους καθώς και την οργάνωση

¹⁴ <http://www.gnto.gr>

συνεδρίων, διεθνών εκθέσεων ή συναντήσεις με μεγάλο ή μικρό αριθμό συμμετεχόντων σε οποιοδήποτε επίπεδο τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές.

Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις μορφές επαγγελματικού τουρισμού:

- Συνεδριακός τουρισμός: αφορούν την συνάντηση ατόμων από διαφορετικά συνήθως μέρη, για μία η περισσότερες ημέρες, με σκοπό την ανταλλαγή επιστημονικών και ειδικών γνώσεων στο πλαίσιο ενός προκαθορισμένου προγράμματος.
- Εκθεσιακός τουρισμός: αφορούν την διοργάνωση εκθέσεων από επιχειρήσεις, φορείς, οργανισμούς, κράτη, ιδρύματα, συνδέσμους, με σκοπό να αξιοποιήσουν την επικοινωνιακή δυνατότητα των εκθέσεων προκειμένου να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την διάδοση πληροφοριών προς τον επιθυμητό στόχο. Οι εκθέσεις ενσωματώνουν τρία βασικά εργαλεία του μάρκετινγκ, τη διαφήμιση, τις δημόσιες σχέσεις, την προώθηση πωλήσεων και πραγματοποιούνται σε εκθεσιακά κέντρα ή χώρους κατάλληλους για τέτοιες εκδηλώσεις.
- Ταξίδια κινήτρων: είναι η πραγματοποίηση διακοπών με έξοδα της επιχείρησης, ως ανταμοιβή εξαιρετικής απόδοσης στο πλαίσιο μιας ενέργειας-κινήτρων. Πρόκειται για πολυτελή ταξίδια περιορισμένων χρονικής διάρκειας ταξιδιού τρεις ως τέσσερις μέρες συνήθως που τα αναλαμβάνουν ταξιδιωτικά γραφεία σκοπεύοντας στην ικανοποίηση των στελεχών διαφόρων επιχειρήσεων, με την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών σε τουριστικούς προορισμούς που κατά προτίμηση να ξεχωρίζουν από τους συνηθισμένους.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο μορφωτικός τουρισμός αποτελεί μια μορφή τουρισμού στην οποία τα άτομα έχουν σαν σκοπό την συμμετοχή τους σε πολιτιστικές γενικά εκδηλώσεις. Συγκεκριμένα αυτό το είδος τουρισμού που ας σημειωθεί εμφανίζει ανοδικές τάσεις διεθνώς,

περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επισκέψεις ιστορικών μνημείων αρχαιολογικών χώρων, μουσείων, πινακοθηκών, παρακολουθήσεις συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων, όπερας, καθώς επίσης συμμετοχές σε πολιτιστικές εκδηλώσεις ή σεμινάρια γλωσσολογίας, φιλοσοφίας, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας, ανθρωπολογίας κλπ. Για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού απαιτείται όχι μόνο βασική τουριστική υποδομή αλλά και ειδική υποδομή όπως προγράμματα με πλούσιες πολιτιστικές μορφωτικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο Οικοτουρισμός είναι ο φυσικός τουρισμός λίγων επιπτώσεων που συμβάλλει στη διατήρηση των βιοτόπων και των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας είτε άμεσα μέσα από την συμβολή στη διατήρηση του περιβάλλοντος είτε έμμεσα μέσα από την εξασφάλιση εσόδων στην τοπική κοινότητα αρκετών για τους κατοίκους της, προστατεύοντας έτσι τη φυσική τους κληρονομιά ως πηγή εσόδων.

Επισκεπτόμενος διάφορες περιοχές της χώρας, ο φυσιολάτρης περιηγητής έχει την ευκαιρία:

- να περιπλανηθεί στα αισθητικά δάση ή να εξερευνήσει τους εθνικούς δρυμούς όχι μόνο στην ορεινή ενδοχώρα αλλά και σε ορισμένα νησιά ή κοντά σε ποταμούς και σε λίμνες
- να απολαύσει τα υπέροχα μνημεία της φύσης, τα φαράγγια, τα σπήλαια και τους καταρράκτες
- να παρατηρήσει και να θαυμάσει τα σπάνια είδη πουλιών που φωλιάζουν ή καταφεύγουν στα παράκτια οικοσυστήματα και του υγρότοπους (βραχώδεις ακτές, αμμώδεις παραλίες, αμμοθίνες, «δέλτα» ποταμών, λίμνες, έλη, αλίπεδα κ.α.)
- να μελετήσει την εξαιρετική ποικιλία της χλωρίδας στην ελληνική ύπαιθρο
- να επισκεφθεί τα μοναδικά θαλάσσια πάρκα της Αλοννήσου και τα Ζακύνθου, όπου βρίσκουν, αντίστοιχα, καταφύγιο δύο προστατευόμενα είδη, η μεσογειακή φώκια μονάχους-μονάχους και η θαλάσσια χελώνα καρέτα-καρέτα.

- να συμμετάσχει σε δραστηριότητες extreme σπορ (κανόε-καγιάκ, rafting, monoraft, hydrospeed, canyoning, ποδήλατο βουνού κ.α.), που τα τελευταία χρόνια γνωρίζουν θεαματική άνοδο στην Ελλάδα
- τέλος, να διαμείνει σε πρότυπες αγροτουριστικές μονάδες, που αναπτύσσονται σε όλη την επικράτεια και δίνουν τη δυνατότητα στον επισκέπτη να γνωρίσει την τοπική αρχιτεκτονική, πολιτισμική και γαστρονομική παράδοση, αλλά και τα προϊόντα, τις αγροτικές ασχολίες και την καθημερινή ζωή των κατοίκων κάθε περιοχής.

Οι επισκέπτες των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών οφείλουν να τηρούν προσεκτικά τις απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος από τη ρύπανση, την αποφυγή κάθε ενόχλησης των φυσικών βιοτόπων και διατάραξης της ισορροπίας των οικοσυστημάτων. Πληροφορίες για το πώς μπορεί κάποιος να επισκεφθεί προστατευόμενες περιοχές και να συμμετέχει σε ειδικά προγράμματα, παρέχουν τα διάφορα τοπικά κέντρα πληροφόρησης, η τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και ειδικευμένα γραφεία.

ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο θαλάσσιος τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που αναπτύσσονται στον θαλάσσιο χώρο μιας χώρας υποδοχής τουριστών. Οι υπηρεσίες και οι δραστηριότητες θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο και βασικό στοιχείο της τουριστικής μορφής και όχι μέσο για την πραγματοποίηση των διακοπών.

Τέτοιες θαλάσσιες δραστηριότητες είναι :

- Η ναύλωσης σκαφών αναψυχής κάθε είδους όπως για παράδειγμα πολυτελών θαλαμηγών, ιστιοφόρων, ταχύπλοων σκαφών κ.λ.π.

Οι κρουαζιέρες εξασφαλίζουν υψηλή ποιότητα διαμονής και ψυχαγωγίας στους πελάτες τους, που κατά κανόνα αποτελούν μεσαίας και υψηλής εισοδηματικής στάθμης. Επιπλέον πέρα από επισκέψεις και εκδρομές σε λιμάνια τουριστικού ενδιαφέροντος, προσφέρουν στον τουρίστα διαμονή η

- οποία συνδέεται με υπηρεσίες διασκέδασης όπως χορό, κινηματογράφο, θέατρο, συνέδρια, εκθέσεις, άθληση, αλλά και δραστηριότητες εκτός του πλοίου, όπως διάφορα θαλάσσια σπορ.
- Το yachting αποτελείται από περιηγήσεις με σκάφη αναψυχής κυρίως ιστιοφόρα και θαλαμηγούς τα οποία είτε είναι ιδιόκτητα ή τα ενοικιάζουν με πλήρωμα (crewed boats) ή χωρίς (bare boats).
- τα πλοία motor yachts με πλήρωμα τα οποία φιλοξενούν έξι έως τριάντα άτομα..
- Τέλος μια ακόμη δημοφιλής μορφή είναι τα flotillas (στολίσκοι) που περιλαμβάνουν μικρά βοηθητικά σκάφη με τέσσερις έως έξι θέσεις (Βελισσαρίου 2000).

Η ζήτηση σκαφών αναψυχής έχει αλλοδαπή προέλευση σε ποσοστό περίπου 95%, ενώ οι Ευρωπαίοι (ειδικότερα, οι Γερμανοί και Γάλλοι) προτιμούν τα ιστιοπλοϊκά και οι Αμερικανοί τα μηχανοκίνητα.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (WTO) θεωρεί πως πολιτιστικός τουρισμός είναι το ταξίδι που γίνεται με κίνητρο βασικά πολιτιστικό – περιλαμβάνοντας εκπαιδευτικές περιηγήσεις, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ, προσκυνήματα, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία, καθώς και τη μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος, του λαϊκού πολιτισμού και της τέχνης. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι πολιτιστικό τουρισμό έχουμε όταν ο επισκέπτης θέλει να κατανοήσει και να εκτιμήσει τον βασικό χαρακτήρα ενός τόπου και τον πολιτισμό του ως σύνολο, περιλαμβάνοντας:

την ιστορία και την αρχαιολογία τον λαό και τον τρόπο ζωής του την πολιτιστική εξέλιξη τις τέχνες και την αρχιτεκτονική το φαγητό, το κρασί και την τοπική παραγωγή □ την κοινωνική, οικονομική και πολιτική δομή τη μορφολογία της περιοχής □ τα διάφορα φεστιβάλ και εκδηλώσεις

Εκτιμάται ότι ο πολιτιστικός τουρισμός αναπτύσσεται με ρυθμό 15% τον χρόνο και ότι το 37% όλων των διεθνών ταξιδιών περιλαμβάνει ένα πολιτιστικό στοιχείο.

Η Ελλάδα διαθέτει ένα πλήθος από αρχαία μνημεία, συναρπαστικά μουσεία και θεματικούς αρχαιολογικούς χώρους προσφέροντας την ευκαιρία για μια ιστορική περιπλάνηση στους αιώνες, την πιθανότητα για μια νοερή αναδρομή στο μύθο, την ιστορία και την κουλτούρα από τους κλασικούς χρόνους έως και σήμερα . Πολλά τουριστικά γραφεία διοργανώνουν περιηγήσεις με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, επισκέψεις σε χώρους ανασκαφών και συναντήσεις με κατοίκους για συμμετοχή των επισκεπτών σε κοινές πολιτιστικές εκδηλώσεις ¹⁵

ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο ορεινός τουρισμός αν και παρουσιάζει ορισμένες ομοιότητες με τον τουρισμό χειμερινών σπορ σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ταυτισθεί με αυτόν. Συγκεκριμένα δεν έχει χρονικούς περιορισμούς εκδήλωσης και αναφέρεται στο σύνολο δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού που εκδηλώνεται αποκλειστικά και μόνο στις ορεινές περιοχές των χώρων υποδοχής τουριστών που επιθυμούν να αναπτύξουν αυτής της μορφής τουρισμό. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού είναι η δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων που δένουν με το φυσικό περιβάλλον και διαθέτουν όσο το δυνατό περισσότερους συμπληρωματικούς χώρους όπως εστιατόρια, μπαρ, καφετέριες, αίθουσες αναψυχής κλπ. Η Ελλάδα είναι μια κατ' εξοχήν ορεινή χώρα, αφού στην επικράτειά της υπάρχουν περισσότερα από 300 μεγαλύτερα ή μικρότερα βουνά. Ο σημαντικότερος ελληνικός ορεινός άξονας είναι η οροσειρά της Πίνδου, που σχηματίζει τη «ραχοκοκαλιά» της ηπειρωτικής χώρας και έχει ως φυσική συνέχεια τα βουνά της Πελοποννήσου και της Κρήτης. Εξάλλου, τα περισσότερα νησιά αποτελούν, στην πραγματικότητα, τις βουνοκορφές της καταποντισμένης Αιγίδος, που κάποτε συνέδεε την ηπειρωτική Ελλάδα με τη Μικρά Ασία. Το ψηλότερο βουνό της χώρας είναι ο (φημισμένος από την ελληνική μυθολογία) Όλυμπος (στη Μακεδονία), που

¹⁵ <http://www.gnto.gr>

φτάνει τα 2.917 μέτρα (κορυφή Μύτικας), ενώ περίπου 40 ορεινά συγκροτήματα, σ' όλη τη χώρα, υπερβαίνουν σε υψόμετρο τα 2.000 μέτρα.

Τα ελληνικά βουνά χαρακτηρίζονται από την ποικιλομορφία τους, τα σπάνια τοπία και τα μοναδικά δάση τους, μερικά από τα οποία είναι από τα παλαιότερα φυσικά δάση της Ευρώπης. Λόγω του απaráμιλλου φυσικού τους πλούτου (σε χλωρίδα και πανίδα) πολλά από αυτά προστατεύονται ως Εθνικοί Δρυμοί, ενώ παράλληλα, τις τελευταίες δεκαετίες, με τις υποδομές που δημιουργήθηκαν αποτελούν ιδανικούς προορισμούς για όσους θέλουν να απολαύσουν δραστηριότητες χειμερινού και ορεινού τουρισμού

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρισμός χειμερινών σπορ είναι μια δυναμική μορφή τουρισμού που προσπαθούν να αναπτύξουν οι χώρες υποδοχής τουριστών στο πλαίσιο της προσπάθειάς τους να διαφοροποιήσουν το τουριστικό προϊόν και με αυτό τον τρόπο να αξιοποιήσουν και να εκμεταλλευτούν τους αδρανείς μήνες και να προσελκύσουν διάφορες κατηγορίες τουριστών, κυρίως δε, υψηλής εισοδηματικής στάθμης. Ο τουρισμός χειμερινών σπορ καλύπτει τις δραστηριότητες που διεξάγονται στη διάρκεια του χειμώνα. Συγκεκριμένα καλύπτει τις δραστηριότητες εκείνες που εκδηλώνονται σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο και για την ακρίβεια συνήθως σε ορεινές περιοχές σε συνδυασμό πάντα με ορισμένες κλιματολογικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα χαμηλές θερμοκρασίες που πλησιάζουν τους 0 βαθμούς Κελσίου ή και κάτω από αυτούς, πολύ χιόνι κλπ.

Η ανάπτυξη του τουρισμού χειμερινών σπορ απαιτεί την δημιουργία άρτιων οργανωμένων χιονοδρομικών κέντρων, πίστες πάγου και παγοδρομίες, αγωνιστικές πίστες για σκι, τουριστικά καταλύματα όλων των κατηγοριών, συγκοινωνιακή σύνδεση των τουριστικών τόπων χειμερινών σπορ με αστικά κέντρα αλλά και αεροδρόμια, λιμάνια και σιδηροδρομικούς σταθμούς.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ

Ο τουρισμός περιπέτειας πρόκειται για μια μορφή τουρισμού με έντονο το στοιχείο του κινδύνου, της δράσης, απροσδόκητου, και της έκπληξης. Οι κυριότερες δραστηριότητες του τουρισμού περιπέτειας είναι οι ακόλουθες:

- Τουρισμός εξερευνήσεων και προσπέλασης απρόσιτων περιοχών: Οι εξερευνήσεις αυτές πραγματοποιούνται σε δάση, ζούγκλες, βουνά κ.α.
- Τουρισμός ασκήσεων επιβίωσης και προσανατολισμού: Στόχος είναι η επιβίωση σε δυσμενείς συνθήκες και η εκμάθηση τεχνικών επιβίωσης.
- Κυνηγητικός τουρισμός και τουρισμός σαφάρι.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ζήτηση για τουρισμό περιπέτειας πρόκειται να σημειώσει αύξηση διεθνώς, έρχεται δε να καλύψει μια ανάγκη ή επιθυμία του σύγχρονου ανθρώπου των μεγαλουπόλεων για εκτόνωση από το στρες που του προκαλεί ο σύγχρονος τρόπος ζωής και η ανία της ρουτίνας.

Οι δραστηριότητες που συγκαταλέγονται στον τουρισμό περιπέτειας είναι οι εξής:

Trekking ή πεζοπορία River Trekking Kayak ποταμού Rafting Canoe-Kayak Αναρρίχηση Mountain bike Jeep safari Ιστιοπλοΐα Σκι Ιππασία

3.3 ΕΝΑΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Είναι αξιοσημείωτο να αναφερθούμε σε μια ιδιαίζουσα μορφή τουρισμού που τον τελευταίο καιρό έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερος, ο λόγος γίνεται για τον αγροτουρισμό. Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια και ειδικά επί περίοδο κρίσης πολύ άνθρωποι άρχισαν να καταφεύγουν στην καλλιέργεια της φύσης, όπως αυτή είχε ξεκινήσει από τα παλαιά χρόνια.

Αγροτουρισμός είναι ειδική μορφή Τουρισμού Υπαίθρου, η οποία συνίσταται στο σύνολο των δραστηριοτήτων που συνδέονται με την αγροτική παραγωγή και το

πολιτιστικό περιβάλλον των αγροτικών περιοχών, τις αγροτικές ασχολίες, τα τοπικά προϊόντα, την παραδοσιακή κουζίνα και τοπική γαστρονομία, καθώς και την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας και εστίασης σε χώρους ενοποιημένους ή μη με αγροτικές εγκαταστάσεις.

Τα τελευταία χρόνια, γίνεται στη χώρα μας μια έντονη δραστηριότητα για την αφύπνιση των τουριστών να έρθουν σ' επαφή με την ύπαιθρο, έχοντας μεγάλη απήχηση στο κοινό. Η φιλοσοφία του αγροτουρισμού βασίζεται κατ' εξοχήν στη διαπροσωπική, άμεση, ανθρώπινη σχέση μεταξύ του κατοίκου της υπαίθρου και του ταξιδευτή ο οποίος σύντομα γίνεται ο φιλοξενούμενος, ο φίλος.

Στην Ελλάδα, χάρις του γεωφυσικού της πλούτου και ποικιλομορφίας συνθέτουν έναν ιδανικό προορισμό για τον ταξιδιώτη, που ενδιαφέρεται να ασχοληθεί με τη φύση και με ό,τι προσφέρει αυτή.

Το φυσικό τοπίο, τα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά και η παράδοση μπορούν να μας προσφέρουν πληθώρα δημιουργικών ωρών. Οι ταξιδευτές έχουν την δυνατότητα να ασχοληθούν αφενός με γεωργικές εργασίες, όπως το μάζεμα των καρπών από τα κτήματα, το όργωμα, ακόμα και με την παρασκευή του δικού τους λαδιού, είτε και ενός ακριβότερου πιοτού, του κρασιού. Στην συγκεκριμένη περίπτωση οι ταξιδιώτες – φιλοξενούμενοι θα πρέπει να μαζέψουν μόνοι τους την σοδειά τους, σε συντροφιά πάντοτε με τους ντόπιους αγρότες, παραγωγούς, εργάτες και ύστερα να πάνε στο λιοτρίβι – πατητήρι και εκεί με την βοήθεια ειδικών να διαπραγματευτούν με τους παρασκευαστές τις τιμές και ακόμη να τοποθετήσουν πάνω στο μπουκάλι την δική τους επωνυμία. Μια μοναδική εμπειρία που μπορεί να προσφέρει ο αγροτουρισμός. Οι επισκέπτες, αφετέρου, έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν την διαμονή τους σε μια φάρμα και όχι απαραίτητα σε μία γεωργικής παραγωγής περιοχή. Βέβαια σε μια κτηνοτροφική περιοχή τα ενδιαφέροντα και οι ασχολίες διαφέρουν. Προσφέρεται στον ταξιδευτή η ευκαιρία να βόσκει τα κοπάδια, να βοηθήσει στο άρμεγμα, ακόμα και να παράγει δικό του βούτυρο/γιαούρτι/τυρί.

Μέσα απ' όλη αυτή τη διαδικασία το άτομο – φιλοξενούμενος έρχεται σε άμεση επαφή με τα προϊόντα που καταναλώνει στην καθημερινότητα τους, μαθαίνει τον τρόπο ζωής των κατοίκων της περιοχής τα ήθη και έθιμα, κι αν είναι τυχερός θα τον καλωσορίσουν και σε ένα τοπικό, παραδοσιακό γλέντι.

Στους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς, που δραστηριοποιούνται σε πάρα πολλές περιοχές, μπορείτε να παρακολουθήσετε μαθήματα μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής για να φτιάξετε με τις «συνταγές της γιαγιάς» μαρμελάδες, λικέρ, κομπόστες, γλυκά του κουταλιού, ζυμωτό ψωμί, φρέσκα ζυμαρικά, πίτες και ό,τι προστάζει η ντόπια κουζίνα.

Μια επίσκεψή σας σε ένα εργαστήριο χειροτεχνίας ή κεραμικής θα σας γεμίσει με όμορφες εικόνες αλλά και ιδέες για δώρα και αγορές. Σ' ένα παραδοσιακό οινοποιείο, μέσα από γευστικές δοκιμές, θα μυηθείτε στα μυστικά του κρασιού: τις ποικιλίες, το άρωμα, το χρώμα, τη γεύση.

Γενικότερα ο Αγροτουρισμός¹⁶ συμβάλλει στη(ν) :

- συμπλήρωση και βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος
- βελτίωση της ποιότητας ζωής και εργασίας του αγροτικού πληθυσμού
- συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στον τόπο διαμονής του
- βελτίωση και διάθεση των τοπικών αγροτικών και βιοτεχνικών προϊόντων
- προστασία του περιβάλλοντος
- διατήρηση, προβολή κι αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών
- ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

¹⁶ <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/agrotourism>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : ΠΟΛΥΛΙΜΝΙΟ: ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Σε αυτό το σημείο της διάλεξης θα ασχοληθούμε με ένα τοπίο της Ελλάδας που τα τελευταία χρόνια συναντά μεγάλη επισκεψιμότητα λόγω των διαφόρων μορφών τουρισμού που παρουσιάζονται σ' αυτό το τουριστικό θέρετρο. Η αναφορά γίνεται για το Πολυλίμνιο μια περιοχή της Πελοποννήσου που βρίσκεται στη μέση του δρόμου Μεσσήνης – Πύλου. Πρόκειται για ένα απερίγραπτο κάλλους φυσικό τοπίο εντός του οποίου βρίσκεται ένα σύμπλεγμα λιμνών. Οι λίμνες στο Πολυλίμνιο είναι συνολικά 15¹⁷, το μονοπάτι που όμως έχει σχεδιαστεί, πάντως, συνδέει μόνο τις επτά από αυτές.

4.1 ΛΙΜΝΕΣ ΙΤΑΛΟΥ, ΚΑΔΟΥΛΑ ΚΑΙ ΚΑΔΗ

Στη λίμνη του Ιταλού μια από τις μορφές τουρισμού που συναντάμε είναι αυτή του οικοτουρισμού. Ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να έρθει σε επαφή με πληθώρα ειδών δέντρων και φυτών, και μικρούς καταρράκτες. Η βουτιά στα παγωμένα, βαθιά νερά της είναι αναζωογονητική και προσφέρεται σαν ένα φυσικό υδρομασάζ για τον ταξιδιώτη που επιζητά τον ιαματικό/θεραπευτικό τουρισμό. Η περιοχή προσφέρεται και για τουρισμό περιπέτειας, καθώς υπάρχουν ειδικά διαμορφωμένες διαδρομές για πεζοπορία και καταδύσεις στις καταλήξεις των καταρρακτών. Εάν πάλι κάποιος θέλει να αποφύγει όλα αυτά, μπορεί να καθίσει στην αρχή της λίμνης, όπου υπάρχουν μέρη για πικ νικ, εφοδιασμένα με κιόσκι και παγκάκια, ειδάλλως στην μοναδική άκρη της που δεν βρέχεται από καταρράκτη, αμέσως κάτω από την επιφάνεια του νερού, ένα σε ένα λείο βραχάκι, λαξευμένο σαν πολυθρόνα, προσφέρεται για άραγμα για τους λάτρεις τους κοινωνικού τουρισμού. Μετά τη λίμνη του Ιταλού, το μονοπάτι σχεδόν εξαφανίζεται, δίνοντας τη θέση του σε απότομα βράχια, μεγάλες πέτρες μέσα στο νερό, και σιδερένια στηρίγματα. Ελάχιστα λεπτά αργότερα βρισκόμαστε στην όχθη της Καδούλας, και θα ακούμε τον καταρράκτη να πέφτει με ορμή στην Κάδη, λίγα

¹⁷ σύμφωνα με το www.messinia-guide.gr

μέτρα πιο πάνω. Κατά πολύ μεγαλύτερη σε μέγεθος από τις άλλες δύο δίδεται η δυνατότητα στους λάτρεις τις περιπέτειας να κάνουν πεζοπορία στις δύσβατες, με βράχια διαδρομές τις, κανό καγιάκ στους μεγάλους καταρράκτες της, ακόμη και καταδύσεις. Για τους πιο τολμηρούς, μπορούν να αναρριχηθούν στα απότομα βράχια που την περιβάλλουν επιβλητικά. Επιπρόσθετα άλλες μορφές τουρισμού που συναντάμε στη περιοχή είναι ο κοινωνικός τουρισμός, λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης τουριστών που βρίσκονται εκεί, καθώς, επίσης και τον οικολογικό τουρισμό εξαιτίας της πλούσιας χλωρίδας και πανίδας της περιοχής.

4.2 ΤΟ ΠΕΤΑΛΙΔΙ

Ο όρμος του Πεταλιδίου, όπου καταλήγουν τα νερά από το Πολυλίμνιο στη θάλασσα είναι η αρχαία Κορώνης. Η περιοχή συνίσταται για ανθρώπους που είναι λάτρεις του πολιτισμού και των παραδόσεων, καθώς, αποτελεί εξέχοντα ρόλο για τον πολιτιστικό και τον μορφωτικό τουρισμό της περιοχής, εξαιτίας των αρχαιολογικών χώρων που προσφέρονται για επίσκεψη και μάθηση. Στο Πεταλίδι τιμήθηκε η θεά των υδάτων Ινώ-Λευκοθέα με ιερό περίβολο και τέμενος –χωρίς ναό–. Η τοπική παράδοση της Μεσσηνίας την έστεψε θεά στο πιο επίμαχο σημείο της γης εκεί που ο Πάμισος, ο Βίας και οι ορμητικοί χείμαρροι του καιρού εκείνου άδειαζαν τα νερά τους στη θάλασσα.

4.3 Η ΙΣΤΟΡΙΑ

Για την περιοχή της Πυλίας οι έρευνες βεβαιώνουν την κατοίκηση από τα νεολιθικά ήδη χρόνια. Οι πολλές αρχαιολογικές θέσεις Υστεροελλαδικών και μετέπειτα χρόνων,

πέραν της στενής ανακτορικής Πύλου, μαρτυρούν πως η Μεσσηνία ήταν ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη τουλάχιστον μέχρι την κάθοδο των Δωριέων.

Σημαντικές ανασκαφές γύρω από το Πολυλίμνιο με εξαιρετικά ευρήματα διαφόρων εποχών καθιστούν την περιοχή ελκυστική και γι' αυτόν το λόγο.

Οικισμός με σπουδαία ευρήματα (2.300-1.200 π.Χ) ήρθε στο φως στην κοντινή Καρποφόρα όπου εικάζεται η αναφερόμενη σε επιγραφή Γραμμικής Β' του Εγκλιανού πόλη «Ρεουκοτόρο». Θολωτοί τάφοι έχουν βρεθεί στο Βλαχόπουλο, στα χωριά Δάφνη και Δάρα, στον Ριζόμυλο, το Σουληνάρι και πολλές ακόμα τοποθεσίες.

4.4 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Είναι προφανές, λοιπόν, ότι η περιοχή αυτή της Μεσσηνίας μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη πολλών μορφών τουρισμού. Παρακάτω θα αναφερθούμε σε ορισμένα είδη τουρισμού, που εντάσσονται στο ευρύτερο φάσμα της περιοχής, χάρις τις ποικίλες δραστηριότητες και αξιοθέατα που παρέχονται εκεί.

Μερικά είδη τουρισμού που συναντάμε στην περιοχή είναι ο τουρισμός περιπέτειας, ο κοινωνικός, ο ιαματικός κ.α, θα τους εξετάσουμε πιο διεξοδικά παρακάτω. Το πολυλίμνιο προσφέρεται για κάθε λογής περιηγήσεις και αναζητήσεις, ακόμα και για τους πιο απαιτητικούς ταξιδευτές. Ο τουρισμός περιπέτειας, πεζοπορία, Αναρρίχηση, Mountain bike, Jeep safari μπορούν να αξιοποιηθούν αυτόνομα ή σε συνδυασμό με άλλες διαδρομές. Ένας επιπλέον τουρισμός που μπορεί να προσελκύσει και να παρακινήσει περισσότερο τους εσωτερικούς τουρίστες, είναι ο κοινωνικός τουρισμός, παρέχοντας μικρά καταλύματα και χώρους για οικονομικά πικνικ. Βέβαια πολλοί είναι και αυτοί που αναζητούν κάτι πιο ξεκούραστο και νοχελικό. Ο ιαματικός τουρισμός προσφέρει ξεκούραση και χαλάρωση, αποτελώντας πρώτης τάξεως spa κάτω από τους φυσικούς καταρράκτες της περιοχής. Τα υπέροχα Μοναστήρια και τα σπάνια Βυζαντινά εξωκλήσια της αναδεικνύουν μια άλλη μορφή τουρισμού στην περιοχή, αυτή του θρησκευτικού τουρισμού. Οι αναζητητές αυτού

του είδους θα εντυπωσιαστούν από τα μικρά βυζαντινά κτίσματα και δη από το εξέχον μοναστήρι του Βουλκάνου. Η περιοχή ασφαλώς, όμως, προσφέρεται και για ανθρώπους όχι μόνο που αναζητούν να ξεφύγουν από την πόλη επιζητώντας την χαλάρωση, αλλά και για ανθρώπους που είναι λάτρεις τους πολιτισμού και των παραδόσεων. Ο μορφωτικός και πολιτιστικός τουρισμός είναι ένα ακόμα είδος που συναντάμε στην περιοχή του Πολυλίμνιου. περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επισκέψεις ιστορικών μνημείων αρχαιολογικών χώρων όπως το ναό του Επικούρειου Απόλλωνα, την Αρχαία Μεσσήνη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο τουρισμός στις μέρες μας έχει εξέχουσα θέση στη ζωή του ανθρώπου. Ήδη από την αρχαιότητα ο τουρισμός υπήρχε σαν ιδέα συνυφασμένη με την μορφή του εμπορίου και της κατάκτησης. Σιγά σιγά με τη σταδιοδρομία του ανθρώπου αναπτύσσεται και ο τουρισμός σε διάφορες μορφές. Το εμπόριο γίνεται ταξίδι και η διαμονή επιφυλάσσει μάθηση, τέρψη κ.ο.κ.

Παράλληλα με την ανάπτυξη του τουρισμού επακολουθεί και η ανάπτυξη της οικονομία της χώρας. Τα οφέλη του τουρισμού είναι πολλά και αυτά διαφαίνονται μέσα από τις μορφές απασχόλησης στον τουρισμό. Ο τουρισμός και οι μορφές απασχόλησης του επιφέρουν ανάπτυξη στην οικονομία και καταπολεμά την οικονομική ύφεση που γνωρίζει η χώρα, συμβάλλοντας παράλληλα και το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν.

Ο τουρισμός διακρίνεται σε διάφορες μορφές. Ο ταξιδευτής πλέον, έχει την δυνατότητα να επιλέξει τον προορισμό του βάση των προτιμήσεων του. Αυτές καλύπτονται μέσα από τα διάφορα είδη τουρισμού που έχουμε σήμερα. Πολιτιστικός, θρησκευτικός, ιαματικός, θαλάσσιος τουρισμός είναι μερικές από τις μορφές στις οποίες έχει διαιρεθεί ο τουρισμός. Ιδιάζουσα θέση συναντά ο αγροτουρισμός, καθώς πραγματοποιείται μεγάλη προσπάθεια για την επανασύνδεση του ανθρώπου με το ύπαιθρο μετά την απομάκρυνση του απ' αυτή, λόγω αστικοποίησης και πληθωρισμού.

Σε γενικές γραμμές ο τουρισμός έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα από την αρχαιότητα έως σήμερα. Αυτό επιβεβαιώνεται από το ερευνητικό κομμάτι της εργασίας, όπου συναντάται μια ποικιλία μορφών τουρισμού σε ένα μέρος της Ελλάδας που παλαιότερα δεν γνώριζε τόση μεγάλη απήχηση και δεν αναμενόταν τόσο ραγδαία εξέλιξη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εικόνα 1 Λίμνη Ιταλού

Εικόνα 2 Λίμνη Καδούλα

Εικόνα 3 Λίμνη Κάδη

Εικόνα 4 Λίμνη Μαυρολίμνα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ανδριώτης Κ.,(2003),Τουριστική ανάπτυξη και σχεδιασμός
2. Βαρβαρέσος Στ. (2000), «Τουρισμός Οικονομικές Προσεγγίσεις» , Αθήνα
3. Ηγουμενάκης Ν. Κραβαρίτης Κ. (2004) «Τουρισμός Βασικές Έννοιες»
Αθήνα: Interbooks
4. Λαγός Δ., (2005), «Τουριστική Οικονομική», εκδόσεις Κριτική, Αθήνα

ΠΗΓΕΣ-ΑΡΘΡΑ

-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ” 28/05/2009

-Πηγή: ΚΕΠΕ, ΙΟΒΕ - Επεξεργασία SETE Intelligence

-Ελένη Α. Παπαδοπούλου (δημοσιεύτηκε στο περιοδικό ΕΠΑΘΛΟ, τ. 62)

-Ενωση Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης, Ενωση Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης

-Σύμφωνα με στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος

-Σύμφωνα με στοιχεία του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού

-Σύμφωνα με τα μητρώα της Ένωσης Πλοιοκτητών Ελληνικών Σκαφών Τουρισμού

-Σύμφωνα με τα μητρώα τα μητρώα του Σύνδεσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού
Ναυτιλίας

-Σύμφωνα με τα μητρώα της Πανελλήνιας Ένωσης Επαγγελματικών Τουριστικών
Ημερόπλοιων Σκαφών.

-Σύμφωνα με στοιχεία του Σύνδεσμου Τουριστικών Επιχειρήσεων Ενοικίασης
Αυτοκινήτων.

-Σύμφωνα με στοιχεία της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξεναγών

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- <http://machiavelli.gr/tourism/17-toyrismos-h-varia-viomhxania>
- www.sete.gr
- <http://www.kathimerini.gr/798379/article/oikonomia/epixeirhseis/to-2015-provlepetai-eyoiwno-gia-thn-kroyaziera-ston-peiraia>
- www.dikaiologitika.gr
- www.eot.gr
- www.ilo.org
- <http://www.gnto.gr>
- <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/agrotourism>